

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк

„_____” _____ 2018 р.

06-12-46

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

(назва навчальної дисципліни)

(name of the discipline)

спеціальність
specialty

292 Міжнародні економічні відносини

292 International economic relations

(шифр і назва спеціальності)

(code and name of the specialty)

спеціалізація
specialization

(назва спеціалізації)

(name of the specialization)

Рівне – 2018 рік

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Робоча програма "Міжнародні економічні відносини" для студентів, які навчаються за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини». – Рівне: НУВГП, 2018. – 24 с.

Розробники:

Сазонець О. М., доктор економічних наук, професор, зав. кафедри міжнародних економічних відносин

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин

Протокол від "26" 12 2017 року № 5

Зав. каф. міжнародних економічних відносин _____ (О.М. Сазонець)

Схвалено науково-методичною комісією за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»

Протокол від "26" 12 2017 р. № 5

Голова методичної комісії _____ *О.М. Сазонець*

ВСТУП

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності «Міжнародні економічні відносини».

Предметом вивчення навчальної дисципліни формування теоретичних знань щодо сутності міжнародної економічної системи, її еволюції, закономірностей, чинників і рівнів розвитку, набуття знань про ринкові механізми та механізми державного і міждержавного регулювання міжнародної економіки, засвоєння категоріального апарату, що застосовується для аналізу процесів та явищ сучасного світового економічного розвитку, вивчення базових концепцій теорії міжнародної економіки, також вивчення різноманіття форм міжнародних економічних відносин, особливостей інтеграційних процесів та діяльності міжнародних економічних організацій та набуття умінь аналізувати стан, тенденції та проблеми розвитку сучасної міжнародної економіки, визначати шляхи їх розв'язання.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Міжнародні економічні відносини» є складовою частиною циклу професійних дисциплін для підготовки студентів за спеціальністю міжнародні економічні відносини. Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних курсів – «Міжнародна інвестиційна діяльність», «Економіка зарубіжних країн», «Транснаціоналізація світової економіки» цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях, практичних заняттях, самостійної роботи та виконання поставлених задач.

Вимоги до знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України.

Анотація

Міжнародна економіка вивчає закономірності функціонування і розвитку в міжнародному масштабі ринкової системи організації господарського життя; інструменти аналізу і програмування відкритої національної економіки, особливо її реального, бюджетного, грошового і зовнішнього секторів, в умовах їх взаємодії з економіками інших країн; тенденції розвитку міжнародних фінансових ринків і фінансових механізмів, обслуговуючих функціонування міжнародної економіки;

Роль і значення дисципліни полягають у тому, що її вивчення дозволяє одержати основи системних наукових знань про сутність, зміст, закономірності й механізми функціонування міжнародної економіки.

Ключові слова: міжнародний, економіка, міжнародна торгівля, міжнародний поділ праці, країна, світовий

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Abstract

International economics studies the regularities of the functioning and development of an international market economy system for the organization of economic life; tools of analysis and programming of the open national economy, especially its real, budgetary, monetary and external sectors, in the conditions of their interaction with economies of other countries; trends in the development of international financial markets and financial mechanisms serving the functioning of the international economy;

The role and significance of discipline consists in the fact that its study allows us to obtain the basics of systematic scientific knowledge about the essence, content, patterns and mechanisms of the functioning of the international economy.

Key words: international, economy, international trade, international division of labor, country, world

Національний університет
водного господарства
та природокористування

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 10	Галузь знань 29 „Міжнародні відносини”	Нормативна	
Модулів – 4	Спеціальність 292 „Міжнародні економічні відносини”	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – курсова робота		Семестр	
Загальна кількість годин – 300		3	4
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 5	Рівень вищої освіти: бакалавр	22 год.	32 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	30 год.
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
		78 год.	118 год.
			в т.ч. індивідуальне завдання – курсова робота
			6 год.
		Вид контролю:	
залік	іспит		

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання – 35% : 65%,

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування теоретичних знань, умінь та практичних навичок у галузі міжнародної економіки, форм, методів та механізмів реалізації міжнародних економічних відносин.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- вивчення сутності міжнародної економічної системи, її еволюції, закономірностей, чинників і рівнів розвитку;
- засвоєння категоріального апарату, що застосовується для аналізу процесів та явищ сучасного світового економічного розвитку;
- вивчення базових концепцій теорії міжнародної економіки;
- набуття знань про ринкові механізми та механізми державного і міждержавного регулювання міжнародної економіки;
- вивчення різноманіття форм міжнародних економічних відносин, особливостей інтеграційних процесів та діяльності міжнародних економічних організацій;
- набуття умінь аналізувати стан, тенденції та проблеми розвитку сучасної міжнародної економіки, визначати шляхи їх розв'язання.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- базові категорії та поняття міжнародної економіки;
- основні положення теорій міжнародної економіки, на які спирається сучасна економічна наука та господарська практика;
- основні форми міжнародних економічних відносин;
- механізми та інструменти державного та міждержавного регулювання міжнародної економіки;
- основні показники, що характеризують участь країни у міжнародній економічній діяльності;
- базові характеристики міжнародної економічної інтеграції та глобалізації;
- основні проблеми вітчизняної зовнішньоекономічної діяльності в умовах міжнародної інтеграції та світової глобалізації;

уміти:

- застосовувати набуті теоретичні знання, емпіричний та статистичний аналіз для самостійного аналізу світогосподарських процесів та реальної економічної політики у відкритій економіці;
- аналізувати витрати і вигоди участі країни у різних формах міжнародних економічних відносин.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Теоретичні засади міжнародної економіки

Тема 1. Міжнародна економічна система

Міжнародна економіка в системі наук.

Сутність та етапи становлення міжнародної економіки.

Предмет, об'єкт та суб'єкти міжнародної економіки.

Метод та функції «міжнародної економіки».

Базові поняття, методологія та функції міжнародної економіки.

Сутність відкритої економіки та її параметри.

Платіжний баланс як показник участі країни у міжнародній економіці.

Тема 2. Національні економіки та їх взаємодія

Систематизація країн світу за регіональною, організаційною ознаками та рівнем економічного розвитку.

Економічно розвинуті країни світу.

Країни з перехідною економікою. Національна економіка України: загальне та особливе.

Країни, що розвиваються. Нові індустріальні країни.

Механізми взаємодії національних економік країн світу.

Тема 3. Міжнародна економічна діяльність

Міжнародна економічна діяльність: сутність, суб'єкти та форми.

Міжнародне виробництво і міжнародний бізнес.

Міжнародна торговельна діяльність.

Іноземна інвестиційна діяльність. Фінансова діяльність

Тема 4. Теорії міжнародної торгівлі

Міжнародна торгівля як історично перша форма міжнародних економічних відносин.

Концепції міжнародної торгівлі меркантилізму.

Класичні теорії міжнародної торгівлі.

Теорія абсолютних переваг.

Теорія порівняльних переваг.

Неокласичні теорії міжнародної торгівлі.

Альтернативні теорії міжнародної торгівлі.

Тема 5. Світовий ринок товарів і послуг

Визначення світового ринку товарів і послуг.

Міжнародна торгівля, її методи та показники.

Тенденції міжнародної торгівлі товарами, її динаміки та структури.

Особливості міжнародної торгівлі послугами.

Лібералізація як провідна тенденція сучасної міжнародної торгівлі та роль у ній ГАТТ/СОТ.

Змістовий модуль 2.

Напрями розвитку міжнародної економіки

Тема 6. Міжнародний науково-технологічний обмін

Сучасні технології та глобалізація господарського життя.

Технологія як фактор виробництва.

Механізм і форми міжнародної передачі технологій.

Сутність, передумови та чинники міжнародного науково-технологічного обміну.

Правові форми захисту економічних інтересів суб'єктів технологічних зв'язків.

Форми міжнародного науково-технологічного обміну.

Тенденції розвитку науково-технологічного обміну.

Державне та міжнародне регулювання трансферу технологій.

Тема 7. Міжнародна торгова політика

Вплив зовнішньоекономічної політики держави на обсяги і напрямки торгівлі.

Свобода торгівлі та протекціонізм.

Джерела та аргументи протекціонізму.

Теорема Столпера-Семюелсона.

Теорема Рибчинського.

Засоби регулювання міжнародної торгівлі. Митно-тарифні інструменти торговельної політики.

Економічні наслідки мита.

Нетарифні інструменти торговельної політики.

Порівняльний аналіз економічних наслідків тарифних і нетарифних обмежень.

Тенденції міжнародної торгівлі.

Світова організація торгівлі.

Тема 8. Світовий фінансовий ринок

Світовий фінансовий ринок, його структура і функції.

Сутність та причини міжнародного руху капіталу. Показники руху капіталу.

Характерні риси сучасного етапу міжнародного руху капіталу.

Світова фінансова криза як форма прояву глибинних суперечностей міжнародної економіки початку ХХІ-го сторіччя

Тема 9. Прямі інвестиції та міжнародне виробництво

Сутність, чинники, форми, показники та сучасні особливості міжнародного руху капіталу.

Теоретичні основи аналізу та економічні наслідки міжнародного руху капіталу.

Прямі та портфельні іноземні інвестиції.

Мотивація міжнародної інвестиційної діяльності.

Тема 10. Міжнародне портфельне інвестування

Сутність портфельного інвестування.

Диверсифікація портфелю активів.

Склад міжнародного портфелю активів.

Переваги та недоліки портфельних інвестицій.

Змістовий модуль 3.

Напрями світового людського розвитку та валютного міжнародного обміну

Тема 11. Міжнародний кредит

Сутність, функції та форми міжнародного кредитування. України.

Міжнародний кредит: поняття, принципи, функції та форми.

Міжнародні кредитно-фінансові інститути та їх діяльність.

Шляхи вирішення проблеми зовнішньої заборгованості.

Стан і динаміка розвитку зовнішньої заборгованості

Теоретичні основи аналізу та економічні наслідки міжнародного кредитування.

Проблема зовнішньої заборгованості та шляхи її розв'язання.

Тема 12. Світовий ринок праці

Особливості формування та розвитку світового ринку праці.

Світові центри тяжіння робочої сили.

Роль і місце міжнародних організацій у регулюванні світового ринку праці.

Тема 13. Міжнародна трудова міграція

Визначення міжнародної міграції робочої сили

Сутність, показники, форми та теоретичні основи аналізу міжнародної міграції робочої сили.

Етапи трудової міграції.

Причини та сучасні особливості міжнародної трудової міграції.

Соціально-економічні наслідки міжнародної міграції робочої сили.

Тема 14. Теорії валютних курсів

Валюта та її класифікація.

Котирування валют.

Валютний курс та його різновиди.

Режими валютних курсів. Чинники валютного курсу.

Попит і пропозиція іноземних валют.

Система гнучких валютних курсів.

Теорії валютного курсу. Ендогенні чинники обмінного курсу.

Екзогенні чинники валютного курсу.

Паритет купівельної спроможності валют.

Теорії валютного курсу.

Тема 15. Світовий валютний ринок

Сутність, структура та функції світового валютного ринку

Валютні операції та їх основні види.

Основні центри торгівлі валютою.

Міжнародний валютний фонд.

Група Світового банку.

Банк міжнародних розрахунків.

Регіональні валютно-фінансові інститути.

Валютний ринок України та особливості його функціонування.

Тема 16. Світова валютна система

Міжнародні валютні відносини.

Еволюція світової валютної системи.

Становлення світової валютної системи: золотий стандарт.

Золотовалютний стандарт і Бреттон-Вудська валютна система.

Ямайська валютна система.

Європейська валютна система.

Валютна політика

Змістовий модуль 4.

Форми міжнародного співробітництва та світової інтеграції

Тема 17. Міжнародні розрахунки

Поняття, суб'єкти та особливості міжнародних розрахунків.

Форми міжнародних розрахунків та фактори їх вибору у міжнародних комерційних відносинах.

Сучасні платіжні системи та засоби зв'язку суб'єктів міжнародних розрахунків.

Тема 18. Платіжний баланс та ефективність економічної політики за різних режимів обмінних курсів

Суть і принципи платіжного балансу.

Платіжний баланс та його структура.

Рівновага платіжного балансу та її порушення.

Базова модель загальної макроекономічної рівноваги у відкритій економіці.

Валютний курс і валютна політика як інструменти регулювання платіжного балансу.

Адаптація платіжного балансу в умовах гнучких валютних курсів.

Адаптація платіжного балансу в умовах фіксованих валютних курсів

Ефективність економічної політики у малій відкритій економіці з фіксованим валютним курсом.

Ефективність економічної політики у малій відкритій економіці з гнучким валютним курсом.

Платіжний баланс України.

Тема 19. Міжнародна регіональна інтеграція

Сутність та передумови міжнародної економічної інтеграції.

Етапи міжнародної економічної інтеграції.

Рівні та форми міжнародної економічної інтеграції.

Цілі та ефекти міжнародної економічної інтеграції.

Основні сучасні інтеграційні угруповання країн.

Сучасні особливості розвитку міжнародної економічної інтеграції.

Тема 20. Європейська економічна інтеграція

Історія виникнення та етапи становлення Європейського Союзу.

Інституційні засади функціонування ЄС.

Монетарна інтеграція ЄС.

Суперечності розвитку, проблеми та перспективи розширення ЄС

Наднаціональні законодавчі та виконавчі органи Європейського Союзу.

Бюджет Європейського Союзу.

Завдання ЄС.

Маастрихтські критерії Європейського Союзу.

Інші європейські угруповання.

Тема 21. Глобалізація економічного розвитку

Сутність, чинники, форми прояву та показники глобалізації міжнародної економіки.

Протиріччя, переваги та ризики глобалізації.

Глобальні проблеми міжнародної економіки.

Тема 22. Інтеграція України у світову економіку

Участь України у міжнародних організаціях.

Міждержавне регіональне економічне співробітництво за участю України.

Міждержавне прикордонне співробітництво за участю України.

Організації, членом яких є Україна

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	Денна форма			
		в т.ч.			
	Л	П	ІНД	СР	
Модуль 1					
Змістовий модуль 1.					
Теоретичні засади міжнародної економіки					
Тема 1. Міжнародна економічна система	12	2	2	-	8
Тема 2. Національні економіки та їх взаємодія	12	2	2	-	8
Тема 3. Міжнародна економічна діяльність	12	2	2	-	8
Тема 4. Теорії міжнародної торгівлі	13	2	2	-	8
Тема 5. Світовий ринок товарів і послуг	12	3	2	-	7
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	60	11	10	-	39
Разом за модулем 1	60	11	10	-	39
Модуль 2					
Змістовий модуль 2.					
Напрями розвитку міжнародної економіки					
Тема 6. Міжнародний науково-технологічний обмін	12	2	2	-	8
Тема 7. Міжнародна торгова політика	12	2	2	-	8
Тема 8. Світовий фінансовий ринок	12	2	2	-	8
Тема 9. Прямі інвестиції та міжнародне виробництво	13	2	2	-	8
Тема 10. Міжнародне портфельне інвестування	12	3	2	-	7
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	60	11	10	-	39
Разом за модулем 2	60	11	10	-	39
Семестр 2					
Модуль 3					

Змістовий модуль 3.

Напрями світового людського розвитку та валютного міжнародного обміну

Тема 11. Міжнародний кредит	14	2	2	-	10
Тема 12. Світовий ринок праці	14	2	2	-	10
Тема 13. Міжнародна трудова міграція	15	3	2	-	10
Тема 14. Теорії валютних курсів	16	3	3	-	10
Тема 15. Світовий валютний ринок	16	3	3	-	10
Тема 16. Світова валютна система	15	3	3	-	9
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	<i>90</i>	<i>16</i>	<i>15</i>	<i>-</i>	<i>59</i>
Разом за модулем 3	90	16	15	-	59

Модуль 4

Змістовий модуль 4.

Форми міжнародного співробітництва та світової інтеграції

Тема 17. Міжнародні розрахунки	14	2	2	-	8
Тема 18. Платіжний баланс та ефективність економічної політики за різних режимів обмінних курсів	12	2	2	-	8
Тема 19. Міжнародна регіональна інтеграція	13	3	2	-	8
Тема 20. Європейська економічна інтеграція	16	3	3	2	8
Тема 21. Глобалізація економічного розвитку	16	3	3	2	8
Тема 22. Інтеграція України у світову економіку	15	3	3	2	7
<i>Разом за змістовим модулем 4</i>	<i>96</i>	<i>16</i>	<i>15</i>	<i>6</i>	<i>59</i>
Разом за модулем 4	96	16	15	6	59
Усього годин	300	54	50	6	190

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
Модуль 1		
Змістовий модуль 1.		
Теоретичні засади міжнародної економіки		
1	Тема 1. Міжнародна економічна система	2
2	Тема 2. Національні економіки та їх взаємодія	2
3	Тема 3. Міжнародна економічна діяльність	2
4	Тема 4. Теорії міжнародної торгівлі	2
5	Тема 5. Світовий ринок товарів і послуг	2
Модуль 2		
Змістовий модуль 2.		
Напрями розвитку міжнародної економіки		
6	Тема 6. Міжнародний науково-технологічний обмін	2
7	Тема 7. Міжнародна торгова політика	2
8	Тема 8. Світовий фінансовий ринок	2
9	Тема 9. Прямі інвестиції та міжнародне виробництво	2
10	Тема 10. Міжнародне портфельне інвестування	2
Семестр 2		
Модуль 3		
Змістовий модуль 3.		
Напрями світового людського розвитку та валютного міжнародного обміну		
11	Тема 11. Міжнародний кредит	2
12	Тема 12. Світовий ринок праці	2
13	Тема 13. Міжнародна трудова міграція	2
14	Тема 14. Теорії валютних курсів	3
15	Тема 15. Світовий валютний ринок	3
16	Тема 16. Світова валютна система	3
Модуль 4		
Змістовий модуль 4.		
Форми міжнародного співробітництва та світової інтеграції		
17	Тема 17. Міжнародні розрахунки	2
18	Тема 18. Платіжний баланс та ефективність економічної політики за різних режимів обмінних курсів	2

19	Тема 19. Міжнародна регіональна інтеграція	2
20	Тема 20. Європейська економічна інтеграція	3
21	Тема 21. Глобалізація економічного розвитку	3
22	Тема 22. Інтеграція України у світову економіку	3
Усього годин		50

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до аудиторних занять – 54 год.;
- підготовка до контрольних заходів – 30 год.;
- опрацювання питань, які не розглядаються на аудиторних заняттях – 106 год.
- підготовка курсової роботи – 6 год.

Усього

196 год.

Звіти про самостійну роботу не надаються. Вивчення відповідного матеріалу перевіряється під час поточного та підсумкового контролю знань, захисту індивідуальної роботи.

Завдання для самостійної роботи студентів денної форми навчання з опрацювання питань, які не розглядаються на лекціях

<i>Тема</i>	<i>Зміст</i>	<i>Год.</i>
Тема 1. Міжнародна економічна система	Міжнародний поділ праці, його форми та чинники. Місце України у сучасному міжнародному поділі праці.	8
Тема 5. Світовий ринок товарів і послуг	Україна у сучасній світовій торгівлі. Економічні наслідки приєднання України до СОТ	8
Тема 6. Міжнародний науково-технологічний обмін	Україна в системі міжнародної передачі технологій	10
Тема 7. Міжнародна торгова політика	Засоби сучасного протекціонізму та їх застосування в Україні	10
Тема 9. Прямі інвестиції та міжнародне виробництво	Інвестиційний клімат та міжнародна інвестиційна привабливість економіки України. Роль ТНК в економіці України.	10
Тема 13. Міжнародна трудова міграція	Україна у світових міграційних процесах	10
Тема 14. Теорії валютних курсів	Етапи розвитку та сучасний стан валютного ринку України	10

Тема 15. Світовий валютний ринок	Співробітництво України з міжнародними фінансово-кредитними організаціями	10
Тема 18. Платіжний баланс та макроекономічна рівновага	Платіжний баланс України: стан, структура, динаміка	10
Тема 19. Міжнародна регіональна інтеграція	Місце і роль інтеграційних угруповань у системі розвитку світогосподарських зв'язків	10
Тема 20. Європейська економічна інтеграція	Позиції ЄС у глобальній економіці	10
Усього годин:		106

7. Індивідуальна робота

Курсова робота для студентів денної форми навчання передбачає виконання аналітичної роботи, яка включає:

- пошук статистичних даних та їх аналіз;
- пошук у наукових журналах 2-3 статей, які висвітлюють аналізовану проблему та їх реферування (виклад основних ідей і пропозицій авторів);
- складання списку використаної літератури та інформаційних джерел.

Кожному студенту видається окреме завдання

Вимоги до курсових робіт для студентів денної форми навчання викладені у методичних вказівках. Загальний обсяг курсової роботи, як правило, не повинен перевищувати 50 сторінок машинописного (виконаного за допомогою комп'ютерної техніки) тексту із урахуванням табличного ілюстраційного матеріалу. Курсова робота складається з титульної сторінки, змісту, вступу, трьох розділів, висновків, переліку посилань, додатків.

Теми курсових робіт

1. Ознаки систематизації країн світу за методиками Організації Об'єднаних Націй і Світового Банку.
2. Характеристика суб'єктів міжнародних економічних відносин та рівні їх взаємодії.
3. Особливості та структуризація середовища міжнародних економічних відносин.
4. Характеристика політико-правового та соціально-культурного середовища міжнародних економічних відносин.
5. Характеристика та взаємозв'язок форм міжнародних економічних відносин.

6. Сутність та тенденції розвитку світового господарства.
7. Форми міжнародного поділу праці та фактори його розвитку.
8. Сутність і форми міжнародної економічної діяльності підприємств.
9. Сутнісні риси та основні сфери діяльності ТНК.
10. Масштаби і основні характеристики діяльності транснаціональних компаній.
11. Поняття та види вільних економічних зон.
12. Поняття та особливості функціонування офшорних центрів.
13. Показники результатів та динаміки міжнародної торгівлі.
14. Показники обсягів та структури міжнародної торгівлі.
15. Еволюція теорій міжнародної торгівлі.
16. Зустрічна торгівля, її види та особливості.
17. Методи міжнародної торгівлі: переваги і недоліки їх використання.
18. Характеристика інституційних посередників в міжнародній торгівлі.
19. Міжнародна біржова торгівля товарами, її структура та сучасні тенденції розвитку.
20. Міжнародний аукціон, його сутність, види та способи проведення.
21. Поняття та форми протекціонізму в торгівельно-економічних відносинах.
22. Митний тариф, його функції та види.
23. Класифікація нетарифних методів регулювання у міжнародній торгівлі.
24. Методи стимулювання експорту у міжнародній торгівлі.
25. Ліцензування і квотування у зовнішній торгівлі.
26. Демпінг як засіб торгівельної політики, його види. Антидемпінгові мита та їх роль у розвитку міжнародної торгівлі.
27. Основні фактори впливу на ціноутворення на світових товарних ринках.
28. Базисні умови постачання (INCOTERMS - 2010) у міжнародній торгівлі.
29. Роль Світової організації торгівлі у регулюванні міжнародної торгівлі.
30. Товарна структура зовнішньоторговельної діяльності України.
31. Географічна структура зовнішньої торгівлі товарами України.
32. Участь України у світовій торгівлі послугами.
33. Джерела зовнішнього фінансування країн.
34. Характеристика інституційної та валютної структури світового фінансового ринку.
35. Характеристика географічної та функціональної структури світового фінансового ринку.
36. Характеристика світових фінансових центрів.
37. Особливості розвитку світового ринку цінних паперів.
38. Особливості діяльності транснаціональних банків.
39. Причини сучасної світової фінансової кризи та її наслідки для розвитку економіки України.
40. Види міжнародного інвестування та сучасні тенденції його розвитку.
41. Порівняльна характеристика прямих та портфельних інвестицій.

42. Світові тенденції руху прямих іноземних інвестицій.
43. Фактори впливу на масштаби та структуру іноземного інвестування.
44. Контрактні форми міжнародного інвестування.
45. Роль спільних підприємств у міжнародних інвестиційних процесах.
46. Роль злиттів та поглинань у міжнародному бізнесі.
47. Роль стратегічних альянсів у міжнародному бізнесу.
48. Міжнародна інвестиційна діяльність України, її напрямки та масштаби.
49. Напрями формування сприятливого інвестиційного клімату в Україні.
50. Міжнародний кредит, його функції та форми.
51. Порівняльна характеристика факторингу та форфейтингу.
52. Характеристика основних форм кредитування експорту.
53. Організаційна структура та особливості діяльності групи Світового Банку.
54. Роль міжнародних неурядових економічних організацій у розв'язанні зовнішньої заборгованості країн світу.
55. Роль ЄБРР у кредитуванні національних економік.
56. Види та умови кредитування МВФ.
57. Етапи співробітництва України з МВФ.
58. Проблема зовнішньої заборгованості країн та шляхи її розв'язання.
59. Особливості розвитку регіональних ринків робочої сили за умов глобалізації.
60. Сутність та сучасні види міжнародної трудової міграції.
61. Роль міжнародної трудової міграції в економічному розвитку країн світу.
62. Характеристика світових центрів експорту та імпорту робочої сили.
63. Соціально-економічні наслідки міжнародної трудової міграції для країн-експортерів і країн-імпортерів робочої сили.
64. Рівні регулювання процесів міжнародної трудової міграції.
65. Україна у світових міграційних процесах.
66. "Втеча інтелектуального капіталу", його причини, напрями, наслідки.
67. Сутність валютного курсу та його види.
68. Етапи еволюції світової валютної системи: базові принципи та ключові характеристики.
69. Принципи організації валютних відносин в умовах золотомонетного стандарту.
70. Основні характеристики та структурні принципи організації Генуезької валютної системи.
71. Особливості розвитку, причини та наслідки кризи Бреттон-Вудської валютної системи.
72. Основні характеристики та структурні принципи функціонування Ямайської валютної системи.
73. Особливості становлення та розвитку європейської валютної системи.
74. Валютний ринок, його функції та структура.
75. Поняття та види валютного арбітражу.

76. Види операцій на валютних ринках та їх характеристика.
77. Фактори впливу на формування валютного курсу в Україні.
78. Сутність та форми міжнародних розрахунків.
79. Поняття та види акредитивної форми міжнародних розрахунків.
80. Порівняльна характеристика акредитиву та інкасо.
81. Порівняльна характеристика авансових платежів і платежів на “відкритий рахунок”.
82. Сутність та структура платіжного балансу країни.
83. Характеристика економічних факторів впливу на платіжний баланс держави.
84. Характеристика структурних елементів платіжного балансу за методикою МВФ.
85. Ключові інструменти та механізми відновлення рівноваги платіжного балансу.
86. Платіжний баланс України: стан, динаміка та особливості формування.
87. Рівні розвитку міжнародної економічної інтеграції.
88. Етапи розвитку міжнародної економічної інтеграції та їх характеристика.
89. Оцінка позитивних та негативних наслідків інтеграції країни до регіональних економічних об’єднань.
90. Етапи розвитку економічної інтеграції в Європейському Союзі.
91. Характеристика інтеграційних процесів в Європі.
92. Характеристика інтеграційних процесів у Північній Америці.
93. Особливості інтеграції країн Південної та Центральної Америки.
94. Особливості економічної інтеграції країн Азії.
95. Особливості становлення та розвитку Азійсько-Тихоокеанського Економічного Співробітництва (АТЕС).
96. Сучасні тенденції розвитку міжнародної економічної інтеграції.
97. Сутність, причини та наслідки глобалізації світової економіки.
98. Фінансова глобалізація: поняття, основні форми її прояву та їх характеристика.
99. Класифікація та характеристика глобальних проблем.
100. Сутність та шляхи розв’язання глобальних екологічних проблем сучасності.
101. Шляхи вирішення паливно-енергетичної та сировинної глобальних проблем.
102. Сутність та сучасні форми прояву глобальної демографічної проблеми.
103. Стратегічні напрями економічної інтеграції України.
104. Пріоритетні напрями галузевої орієнтації України.
105. Участь України в інтеграційних об’єднаннях.
106. Передумови формування зони вільної торгівлі між Україною та ЄС.
107. Напрями співробітництва України з ЄС.
108. Інвестиційне співробітництво України з Європейським Союзом.

8. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини» використовуються інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання.

Під час лекційного курсу застосовуються:

- мультимедійна презентація;
- слайдова презентація;
- дискусійне обговорення проблемних питань.

На практичних заняттях застосовуються:

- ситуаційні завдання;
- кооперативне навчання (робота за методом малих груп);
- моделюючі вправи;
- роздатковий матеріал для виконання графоаналітичних вправ.

9. Методи контролю

9.1. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формі письмового тестування з кожної теми. У завданні з кожної теми студентам пропонується 9-11 тестів 2-х рівнів, задачі:

1) 5 тестів закритої альтернативної форми (простого множинного вибору „правильно” чи „неправильно”);

2) 3-5 тестів закритої форми множинного вибору з однією правильною відповіддю з 4-х можливих;

3) задачі закритої форми з однією правильною відповіддю.

На практичних заняттях оцінюється участь в обговоренні питань та виконанні практичних завдань (задач, графоаналітичних вправ).

Курсова робота захищається перед викладачем.

Підсумковий контроль знань – екзамен – відбувається у письмовій формі.

Структура екзаменаційного білету:

- *теоретична частина* – 30 тестів закритої форми з однією правильною відповіддю з 4-х можливих, які за змістом охоплюють усю програму навчальної дисципліни; 1 питання відкритої форми;
- *практична частина* – задача.

Перелік питань відкритої форми, які виносяться на екзамен, представлено у методичних вказівках.

9.2. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролю з навчальної дисципліни „Міжнародна економіка”, є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться у % від кількості балів, виділених на завдання, із заокругленням до цілого числа, за наступними критеріями:

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання результатів усіх форм контролю передбачено у 100-бальній шкалі (табл. 10.1, 10.2, 10.3).

Шкала оцінювання студентів Перший семестр

Модуль 1. Поточний контроль					Модуль 2. Поточний контроль					Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 1 0-50 балів					Змістовий модуль 2 0-50 балів					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	0-100
5*	5	5	5	10	5	5	5	5	10	
3**	3	3	3	8	3	3	3	3	8	

Другий семестр

Модуль 4. Поточний контроль						Модуль 5. Поточний контроль						Екзамен	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 4 0-30 балів						Змістовий модуль 5 0-30 балів							
T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21	T22	0-40	0-100
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3		

По всіх темах:

* – бали за відповіді та виконання завдань на практичних заняттях;

** – бали за виконання поточної контрольної роботи.

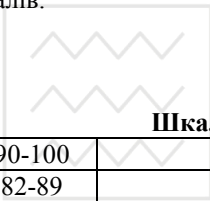
Бали за виконання курсової роботи визначаються за табл. 10.2.

Шкала оцінювання курсової роботи для студентів денної форми навчання

Своєчасне надання роботи на перевірку	Якість змісту роботи	Наявність та якість табличного матеріалу	Наявність та якість графічного матеріалу	Якість оформлення роботи	Якість захисту роботи
До 5 балів	До 30 балів	До 7 балів	До 8 балів	До 10 балів	До 40 балів

Результати навчання проставляються за двома шкалами (табл. 10.4). Позитивні оцінки виставляються тільки тим студентам, які виконали всі види навчальної роботи, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни і набрали за результатами поточного та підсумкового контролів не менше 60 балів.

Шкали оцінювання (100-бальна та національна)

90-100	відмінно
82-89	добре
74-81	
64-73	задовільно
60-63	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

11. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Міжнародні економічні відносини» для студентів напряму підготовки 292 Міжнародні економічні відносини денної форми навчання / О. М. Сазонець – Рівне: НУВГП. – 54 с.
2. Інформаційні ресурси у цифровому депозитарії. / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/cgi/>

12. Рекомендована література

Базова література

1. Міжнародна макроекономіка: Навч. посіб. Вид. 3-тє, перероб. та доп. /

- Ю.Г.Козак, Ю.М.Пахомов, Н.С.Логвінова та ін. – К.: ЦУЛ, 2012. – 400 с.
2. Міжнародна мікроекономіка: Навч. посіб. Вид. 3-тє, перероб. та доп. / Ю.Г.Козак, Ю.М.Пахомов, Н.С.Логвінова та ін. – К.: ЦУЛ, 2012. – 368 с.
  3. Міжнародна економіка: Підручник / За ред. А.О.Задої, В.М.Тарасевича. – К.: ЦУЛ, 2012. – 416 с.
  4. Міжнародні економічні відносини: Навч. посіб. / В.В. Козик, Л.А. Панкова, Н.Б. Даниленко. – Вид. 7-ме. – К.: Знання, 2008. – 406 с.
  5. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини. Практикум: Навч. посіб. / В.В.Козик, А.А.Панкова, О.Ю.Григор'єва – К.: Вікар, 2003. – 368 с.
  8. Міжнародна економіка: навч. посіб. / За ред. Г. Е. Гронтковської / Г. Е. Гронтковська, О. І. Ряба, А. М. Венцурик, О. І. Красновська. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 384 с. .
  9. Сазонець О. М. Інформатизація світогосподарського розвитку: навч. посіб. / Сазонець О. М. – К.: Центр учбової літератури, 2008 – 224 с.

Допоміжна література

1. Волгина Н.А. Международная экономика: Учебн. пособие / Н.А.Волгина. – М.: Эксмо, 2010. – 480 с.
2. Гоголева Т.Н. Международная экономика: Учебн. пособие / Т.Н.Гоголева, В.Г.Ключищева, Ю.И.Хаустов. – М.: Кнорус, 2010. – 304 с.
3. Киреев А.П. Международная экономика. Учеб. пособие для вузов.– М., Международные отношения. – ч. 1, 1997.-416 с.; ч.2 1999. – 488 с.
4. Колесов В.П. Международная экономика: Учебник / В.П.Колесов, М.В.Кулаков. – М.: ИНФРА-М, 2011. – 423 с.
5. Кругман П.Р., Обстфельд М. Международная экономика. Теория и политика: Учебник для вузов. – М., МГУ, 1997. – 799 с.
6. Рокоча В.В. Міжнародна економіка: Навч. посіб. У 2 кн. Кн. 1. – К.: Таксон, 2000. – 320 с.; Кн. 2. – К.: Таксон, 2003. – 302 с.
7. Фомишин С.В. Международные экономические отношения на рубеже тысячелетий: Учебное пособие/-Херсон: Олди –плюс, 2002.-560 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
2. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.libr.rv.ua/>
4. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>

Національний університет
водного господарства
та природокористування

5. Цифровий репозиторій ХНУГХ ім. А.Н. Бекетова / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua/>
6. Цифровий репозиторій Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/568>
7. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>
http://nuwm.edu.ua/MySQL/page_lib.php

Національний університет
водного господарства
та природокористування